

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Skyggende træer på naboejendom skulle beskæres (U 2007.2957 VLD)

Ramhøj, Lars

Publication date:
2007

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Ramhøj, L., (2007). Skyggende træer på naboejendom skulle beskæres (U 2007.2957 VLD), (De Blå Sider).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Ministerielle skrivelser m.m.

Om særlig råden over vejareal

har Vejdirektoratets i brev af 19. december 2007 udtalt:

Lyngby-Taarbæk Kommune har i e-mail af 24. oktober 2007 bedt Vejdirektoratet om en udtalelse om ovennævnte emne.

I konstaterer, at vejlovens (lov om offentlige veje - lovbekendtgørelse nr. 671 af 19. august 1999) § 102 fastsætter betingelser eller begrænsninger for privates råden over offentligt vejareal og stiller herefter følgende spørgsmål:

1. Findes der bestemmelser i vejloven, som angiver begrænsninger for, hvad vejbestyrelsen må benytte et offentligt vejareal til?
2. Skal der foretages partshøring af berørte grundejere, såfremt vejbestyrelsen etablerer genstande m.m. på offentligt vejareal?

Om tilladelse til private til at anbringe genstande m.m. på offentligt vejareal stiller I følgende spørgsmål.

3. Er det f.eks. lovligt at give tilladelse til, at der placeres telemaster på offentligt vejareal? Et afslag kan vel begrundes med, at bilistens opmærksomhed svækkes (henledes på masten), og at placeringen af masten derfor udgør en gene for trafikken.
4. Der skal vel tages udgangspunkt i, at kommunen i forbindelse med en ansøgning om placering af genstande på offentligt vejareal vurderer om det placerede vil udgøre en gene for færdslen?
5. Hvis placeringen ikke vurderes at være til gene for færdslen, kan en ansøgning om etablering af en studeplads, f.eks. en pølsevogn på offentligt vejareal, da afslås med den begrundelse, at det vurderes, at der er tilstrækkeligt med pølsevogne i kommunen?
6. Private har vel ikke et krav på at få tilladelse til at benytte offentligt vejareal, selvom benyttelsen ikke udgør en gene for færdslen?

Vejdirektoratets udtalelse

Ad 1: Begrænsninger i vejbestyrelsens råden

Vejloven indeholder ikke bestemmelser, der direkte begrænser vejbestyrelsens ret til at anvende vejarealer til ikke vej-mæssige formål.

Det er vores opfattelse, at spørgsmålet, om et vejareal konkret kan anvendes til ikke vej-mæssige formål, må afgøres ud fra en samlet vurdering af samtlige hensyn til vejarealernes forskellige anerkendte funktioner. Som anerkendte funktioner udover det færdselsmæssige kan nævnes, at veje har funktion som lysningsarealer for den

tilgrænsende bebyggelse, som opholdsarealer, således som det er forudsat færdselslovens (færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1100 af 8. november 2006 med senere ændringer) § 40, eller butiksforgade, som tilfældet er i gågaderne. I visse byer har vejene en historisk/arkitektonisk værdi og dermed rekreativ funktion.

Vi kan endvidere henvise til redegørelsen af 9. maj 1978 fra Folketingets Ombudsmand om plancheudstilling på vejareal.

Ad 2: Partshøring af vejens naboer

I mange tilfælde vil kommunens beslutning ikke være en afgørelse i forhold til vejens naboer eller brugere. Der vil ikke være tale om en *retlig* regulering af deres forhold på vejen.

Men kommunen skal i hvert tilfælde vurdere, at de pågældende har en væsentlig, individuel, retlig og direkte interesse i kommunens beslutning – således at beslutningen for dem udgør et indgreb i deres retlige interesser af en sådan intensitet, at det er en afgørelse i forhold til dem, og de dermed bliver parter i sagen.

I så fald skal kommunen navnlig overholde forvaltningslovens (lov nr. 571 af 19. december 1985, med senere ændringer) bestemmelser om partshøring og retten til at udtale sig, inden kommunen træffer sin afgørelse, jf. lovens §§ 19 og 21.

Ad 3-6: Forskellige former for privat råden over vejarealer

Vejloven indeholder ikke bestemmelser, der er til hinder for, at kommunen tillader, at telemaster opstilles på offentligt vejareal (kommunevejens areal).

Om der skal gives en sådan tilladelse, afhænger af kommunen vurdering af samtlige de anerkendte funktioner, det offentlige vejareal har, jf. svar på spørgsmål 1.

Herudover skal kommunen også varetage andre anerkendte hensyn, hvis kvalificerede samfundsmæssige betydning er understreget i anden lovgivning, f.eks. i færdselslovgivningen, i bygningsfredningslovgivningen og i miljølovgivningen, herunder planlovgivningen.

Kommunen har som ejer af vejarealer også ejerretlige forpligtelser, f.eks. af naboretlig art, som kan indgå i kommunens vurdering af, om tilladelse kan gives.

En ansøgning kan derfor lovligt afslås af andre hensyn end færdselsmæssige hensyn.

Vi er ikke bekendt med, at regulering af antallet af stadepladser, herunder pølsevogne i en kommune, er kvalificeret i anden lovgivning. Hvis dette er tilfældet kan kommunen afslå en ansøgning under henvisning til, at den fastsatte grænse er nået. Men hvis dette ikke er tilfældet, er antallet i sig selv ikke en tilstrækkelig og dermed lovlig begrundelse for et afslag efter vejlovens § 102, stk. 1. Kommunen kan selvsagt afslå en ansøgning med, at

der ikke fysisk er plads til flere stadepladser/pølsevogne i området.

Vi mener ikke, at kommunens ret til at råde og disponere over de offentlige vejarealer ikke fuldt ud kan sidestille med en privat ejendomsret. Kommunen er således omfattet af de begrænsninger, der ligger i særligt anerkendte forvaltningsretlige principper, f.eks. lighedsgrundsætningen samt princippet om magtfordrejning

Vejdirektoratets brev af 19. december 2007 (Dok. nr. 07/11532-2)

Om ledningsomlægning ved T Bro

har Transportministeriet i brev af 20. december 2007 afgjort:

Transportministeriet har i dag i medfør af vejlovens (lov om offentlige veje, jf. lovebekendtgørelse nr. 671 af 19. august 1999) § 5, stk. 4, truffet ny afgørelse i den genoptagne tvist mellem på den ene side HNG og NESAs (nu: DONG Energy) og på den anden side S (nu E) Kommune om, hvorvidt gæsteprincippet kan anvendes i forbindelse med en omlægning af ledningerne i kommunevejen T-vej på T Bro som følge af udskiftning af rør-underføringen af D Å og etablering af en faunapassage.

Afgørelse

Transportministeriet finder, at ledningsomlægningerne ved T Bro i sin helhed er omfattet af gæsteprincippet i vejlovens § 106. Afgørelsen betyder, at ledningsejerne efter ministeriets opfattelse skal afholde samtlige omkostninger ved ledningsomlægningerne.

Den tidligere afgørelse i sagen, som blev meddelt parterne ved brev af 16. august 2004, ophæves således.

Transportministeriet har ved den nye afgørelse lagt vægt på, at ledningsomlægningerne har været nødvendiggjort af gennemførelsen af det samlede projekt for istandsættelse af T Bro.

Den nærmere begrundelse for Transportministeriets afgørelse følger nedenfor.

Sagens baggrund

På grund af et stigende antal klager fra grundejere, der fik deres ejendomme delvist oversvømmet efter kraftigt regnskyll, undersøgte F Amt i 2000 som vandløbsmyndighed for D Å rørunderføringen af åen ved T Bro.

Amtet konstaterede, at rørunderføringen var intakt og at

der ikke var et aktuelt vedligeholdelsesbehov. Opstuvningerne i åen skyldtes tunnelens tværsnitsareal og den heraf følgende utilstrækkelige kapacitet.

Med henblik på at skabe tilstrækkelig gennemstrømningskapacitet bad amtet herefter S Kommune om at istandsætte T Bro. Samtidig aftalte amtet med kommunen, at der skulle etableres en faunapassage for amtets regning. På den baggrund blev T Bro i efteråret 2002 istandsat med en 2,5 meter bred halvbu tunnel, som bl.a. udligner det tidligere meget kraftige fald i den gamle rørunderføring, og virker som faunapassage, for bl.a. ørred.

I forbindelse med disse arbejder bad S Kommune som vejbestyrelse for T-vej HNG og NESAs om at flytte deres ledninger i vejen/broværket uden omkostninger for kommunen, jf. det i vejlovens § 106 udtrykte gæsteprincip. Ledningsejerne gjorde heroverfor gældende, at gæsteprincippet ikke finder anvendelse på ledningsomlægningen, da omlægningen ikke tjener vejformål.

Transport- og Energiministeriet traf den 16. august 2004 afgørelse i tvisten mellem HNG/NESA og S Kommune. Ministeriet fandt, at gæsteprincippet fandt anvendelse på en del (60,875 %) af udgifterne til ledningsomlægningerne ved T Bro, svarende til den del af udgifterne til det samlede arbejde med rørunderføringen, som S Kommune i henhold til aftale med F Amt skulle afholde.

Ministeriet lagde i den forbindelse vægt på, at rørunderføringen var en del af vejanlægget, og at arbejder med at udvide rørunderføringen kapacitet derfor er et vejformål, som er omfattet af vejlovens § 106, stk. 1.

Som sagen var oplyst, fandt ministeriet ikke, at den del af arbejdet, der vedrørte faunapassagen kunne karakteriseres som et vejarbejde. Ministeriet fandt derfor ikke, at

den del af ledningsomlægningerne, som skyldtes denne del af arbejdet, kunne anses for omfattet af gæsteprincipet.

Da ministeriet ikke fandt det muligt med sikkerhed at fastslå, i hvilket omfang omlægningen af ledningerne var nødvendiggjort af henholdsvis udvidelsen af gennemstrømningskapaciteten for åen og etableringen af faunapassagen, fandt ministeriet, at omkostningerne til ledningsomlægningerne skønmæssigt skulle fordeles mellem ledningsejerne og S Kommune efter samme fordelingsnøgle, som var aftalt mellem kommunen og amtet for fordelingen af udgifterne til det samlede arbejde. Efter afgørelsen skulle ledningsejerne således afholde 60,875 %, af udgifterne til ledningsomlægningen, mens S Kommune /F Amt skulle afholde resten.

Den 3. november 2005 stævnedes advokatfirmaet D S Kommune, F Amt og Transport- og Energiministeriet med påstand om, at de indstævnte skulle anerkende, at klienterne ikke skal betale nogen del af omkostningerne forbundet med ledningsomlægningerne. I forbindelse med sagens forberedelse udmeldte Østre Landsret den 19. december 2006 syn og skøn i sagen.

Rådgivende ingeniør J har i en skønserklæring af 15. marts 2007 til Østre Landsret udtalt, at kapacitetsudvidelsen i rørunderføringen kunne være gennemført uden omlægning af de eksisterende ledninger, fx ved en styret boring. Denne metode ville ikke have medført væsentlige meromkostninger for kommunen som vejbestyrelse. Ledningsomlægningerne har således i følge skønserklæringen ikke været nødvendige af hensyn til udvidelsen af rør-underføringen.

Da skønserklæringen ændrer forudsætningerne for ministeriets afgørelse af 16. august 2004 besluttede ministeriet, efter at have hørt sagens parter, at genoptage tvisten.

Transportministeriets bemærkninger og nye afgørelse

Efter vejlovens § 106, stk. 1, bekostes arbejder på ledninger i eller over kommuneveje, herunder nødvendig flytning af ledninger mv. i forbindelse med vejens regulering eller omlægning, som udgangspunkt af vedkommende ledningsejer.

Denne bestemmelse er udtryk for det såkaldte gæsteprincip, hvorefter gæster i vejarealet må flytte deres ledninger mv. uden udgift for ejeren af vejarealet, når ejeren selv har brug for arealet, eller det i øvrigt er nødvendigt af hensyn til arbejder i vejen. Bestemmelsen er en lovfæstelse af tidligere retspraksis på området.

Højesteret har i en række sager taget stilling til rækkevidden af gæsteprincipet i vejlovens § 106. To ledende domme er afsagt efter ministeriets afgørelse af 16. august 2004.

Højesteret har således i en dom af 1. februar 2006 (TDC Totalløsninger A/S mod Greve Kommune (U 2006.1391)), som stadfæster Østre Landsrets dom af 23. september 2004, fastslået, at støjafskærmning er et af de formål, som en vejbestyrelse kan varetage, med den virkning, at ledningsejere må betale for den flytning af ledninger, som etableringen af støjafskærmningen nødvendiggør.

Højesteret har endvidere i en dom af 4. september 2007 (Banedanmark mod Dong Energi City Elnet A/S (U 2007.3009)), taget stilling til spørgsmålet om betaling for ledningsarbejder i forbindelse med etableringen af Flintholm Station.

I dommen er bl.a. anført følgende:

“I overensstemmelse med det almindelige gæsteprincip bestemmer vejlovens § 106, at arbejder på ledninger i eller over landeveje og kommuneveje bekostes af vedkommende ledningsejer, medmindre andet særligt er bestemt. I lovbestemmelsen er det præciseret, at dette også - men ikke kun - gælder i tilfælde af nødvendig flytning af ledninger mv. i forbindelse med vejens regulering eller omlægning.

Sagen angår arbejde på nogle ledninger i Grøndals Parkvej. Ledningsarbejderne blev udført i forbindelse med etablering af Flintholm Station som led i anlæg af Ringbanen. Det fremgår af loven om anlæg af Ringbanen, af overenskomsten af 5. februar 2002 om etablering af Flintholm Station og af C's forklaring for landsretten, at etableringen af den nye station ved Flintholm indgik i et sammensat anlægsprojekt, som omfattede arbejder vedrørende både vej og bane.

Det er i anlægsloven forudsat, at Banestyrelsen skulle forestå gennemførelsen af ringbaneprojektet. Højesteret finder på den baggrund, at Banestyrelsen som anlægsmyndighed kan påberåbe sig vejlovens § 106.

Højesteret finder endvidere, at vejlovens § 106 finder anvendelse på ledningsarbejder i veje udført i forbindelse med et sådant sammensat anlægsprojekt, selv om projektet ikke er begrundet i vejformål, og uanset hvilke dele af projektet der har nødvendiggjort ledningsarbejderne.”

Transportministeriet finder, at istandsættelsen af T Bro, der har omfattet etablering af en ny og større rørunderføring af D Å, der øger vandgennemstrømningskapaciteten og samtidig virker som faunapassage for bl.a. ørred, må anses for et sammensat anlægsprojekt i lighed med Ringbaneprojektet. På baggrund af fastlæggelsen af området for vejformål i Højesterets dom af 1. februar 2006, finder ministeriet, at såvel arbejder vedrørende kapacitetsudvidelsen som arbejder vedrørende etablering af en faunapassage under en vej kan anses som vejformål.

På baggrund af Højesterets præmisser i dom af 4. september 2007, er det under alle omstændigheder ministeriets

opfattelse, at de ledningsomlægninger, som gennemførelsen af projektet ved T Bro har nødvendiggjort, i sin helhed må anses for omfattet af gæsteprincippet i vejlovens § 106. Det er således efter ministeriets opfattelse uden betydning, hvilke dele af projektet, der har nødvendiggjort ledningsarbejderne, eller om dele af projektet fx kapacitetsudvidelsen af rørunderføringen isoleret set kunne have været gennemført, uden at det havde været nødvendigt at omlægge de eksisterende ledninger.

Ministeriet finder herefter, at ledningsejerne skal afholde samtlige omkostninger ved ledningsomlægningerne.

Ministeriet ophæver samtidig sin tidligere afgørelse i sagen, som blev meddelt parterne ved brev af 16. august 2004.

Afgørelsen ikke kan påklages til højere administrativ myndighed.

Transportministeriet, 20. december 2007 (J.nr. 402-7)

Fra domstolene m.v.

Refereret og kommenteret af Lars Ramhøj

Skyggende træer på naboejendom skulle beskæres (U 2007.2957 VLD)

Ejeren af to rækkehuse grænsede op til en større, parklignende naboejendom. Ejeren mente, at nogle store kastanje- og navrtræer i et skovlignende bælte på naboejendommen som følge af deres højde kastede mere skygge ind over ejendommene, end han var forpligtet til at tåle. Han stævnedes derfor naboen og nedlagde påstand om, at træerne blev fældet.

Byretten mente, at træerne var til ulempe for sagsøgeren i et omfang, der gik ud over det tilladelige af, hvad man må i almindelighed må finde rimeligt i naboforhold, men påbød alene træerne beskåret for den del af kronen, der oversteg skellet.

For landsretten forelå der en erklæring fra en skønsmand, som i det væsentlige angik spørgsmålet om konsekvenserne af beskæring, ligesom landsretten foretog besigtigelse, hvorved man konstaterede, at sagsøges forholdsvis små haver blev generet af skygge, men vurderede, at træerne på det aktuelle tidspunkt ikke havde sådanne størrelser og medfører sådanne gener, at grænser for, hvad sagsøger må tåle ud fra naboretlige regler

var overskredet. Derimod tiltrådte landsretten, at træerne skulle beskæres for så vidt angår grene over skellinjen.

Store træer på parcelhusgrunde giver ofte anledning til kontroverser mellem naboer. Bedømmelsen af gener fra sådanne enkeltstående træer på grunden skal ikke ske efter hegnsloven, men efter naboretten, hvor generne bedømmes på grundlag af en konkret væsentlighedsvurdering, idet der skal være tale om, at der påføres gener, som væsentligt overstiger, hvad man normalt må acceptere under tilsvarende omstændigheder.

Sagen viser, at der skal rigtig meget til, for at støtte ret på naboretten. På trods af, at skyggevirkningerne forekommer manifesterede, skulle træerne ikke fældes. Medvirkende er formentlig, at det jo ikke kan lastes naboen, at haverne på sagsøger ejendomme er små, og at huset er placeret, hvor det er. Når naboen blev dømt til at beskære træerne skyldes det, at grenene overskred skellet. For ejendomsretten kan som bekendt ikke sådan uden videre krænge. Det havde formentlig kun minimal betydning for skyggegenerne.